

Adyt jobb elfelejteni?

„Ha Ady nem követte volna el azt a bátorságot, hogy ide születik, akkor a felvilágosodás értékrendje még később és még bátoratlanabban épült volna be kultúránkba” — írja Eörsi István a 120 éve született Ady Endréről, aki szerint Ady publicisztikája Heinéével holtversenyben a legjobb az általa ismert világmézőnyben. Állítása szerint: Ady nélkül azt sem tudnánk a Duna—Tisza tájon, hogy mi fán terem az antiklerikalizmus, és a nacionalizmus gyűlöletéről sokan azt hinnék, hogy kommunista vagy zsidó találmány. Így zárja Bánatos gondolat kísérlet című írását: „Ifjú szívekben élne, de nem mindenki méltányolja ezt. Még prominensek közt is erősbödik az amúgy is izmos vélemény, amely szerint Ady ma olyan fontos, hogy jobb elfelejteni”. Ne tegyük! Mi lennénk kevesebbek, magunkat rövidíténénk meg. Művészeti írásainak kötetében fellapoztam az Önéletrajz címűt, amely a Nyugatban jelent meg 1909. június 1-jén. Azóta sem olvastam élvezetesebb önéletrajzot.

Honnan jött? Se fentről, se lentől, küszködő, nemzetes, kisúri famíliából, ahonnan többek között bolond érzékenységet hozott magával, hamar értett, szeretett és szenvedett. Nagyon korán kezdett olvasni és sokat. Hétéves korában kapta ajándékba Kisfaludy Sándor összes verseit, ami neki a megnyílt mennyország volt. Később Goethe forgatta fel, majd Byron, Baudlaire, Vajda János voltak a mély szenzációi. Tanítói nem voltak. „Nem volt tanítókra szükségem, mert éltem, s mert nagyon éreztem az életet. Éreztem, akartam, teljes egészében, hatványán, ezért a nagy, féktelen életakarásért vizsgálnak ma fejcsoválva az orvosaim” — vallotta. Az olvasnivalókkal kapcsolatban kételyei is voltak: vajon okosan, gourmand módra, jól válogatta-e össze s fogyasztotta el irodalmi fogásait? — ze —

AKKOR AB

Helyesen: botorságot